

Grenslandet mellom helsevesen og justissektor

Status for Straffereaksjonsutvalget

Helserettskonferansen Lillehammer 10. mars 2025

Øyvind Holst, INN

Straffereaksjonsutvalget

Straffereaksjonsutvalget

Hæ? Hvorfor skal vi bruke tid på det?

Mandat

Regjeringen setter ned et offentlig utvalg som skal gjennomføre en bred evaluering av forvaring, overføring til tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg. Videre skal utvalget utrede hvordan innsattes helse, særlig med vekt på alvorlige psykiske lidelser eller utviklingshemming, best kan ivaretas under varetekt, straffegjennomføring og ved tilbakeføring til samfunnet.

(...) Utvalget skal særlig se på hvordan kvinner og barn og unge under 24 år bør ivaretas.

Utvalgets mandat er utformet av Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Barne- og familiedepartementet.

(regjeringen.no)

Mandat

Regjeringen setter ned et offentlig utvalg som skal gjennomføre en bred evaluering av forvaring, overføring til tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg. Videre skal utvalget utrede hvordan innsattes helse, særlig med vekt på alvorlige psykiske lidelser eller utviklingshemming, best kan ivaretas under varetekt, straffegjennomføring og ved tilbakeføring til samfunnet.

(...) Utvalget skal særlig se på hvordan kvinner og barn og unge under 24 år bør ivaretas.

Utvalgets mandat er utformet av Justis- og beredskapsdepartementet, Helse- og omsorgsdepartementet og Barne- og familiedepartementet.

(regjeringen.no)

Mandat

Målet med utvalgets arbeid er å evaluere ordningene med forvaring og dom på overføring til tvungent psykisk helsevern og tvungen omsorg. Målet er videre å få utredet hvordan personer med alvorlige psykiske lidelser eller utviklingshemming best kan ivaretas under varetekt, gjennomføring av straff eller særreaksjon, og ved tilbakeføring til samfunnet. Utvalget skal særlig se på hvordan kvinner og barn og unge bør ivaretas.

Hvorfor?

Hvorfor?

Internasjonal kritikk av norske fengsler fra Torturkomiteen

I mai 2024 gjennomførte Den europeiske komité for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdiggende behandling eller straff (CPT) sitt syvende periodiske besøk til Norge. I går kom rapporten fra besøket. Som ventet blir Norge igjen kritisert for blant annet bruk av isolasjon og manglende helsehjelp i fengsel, ...

(NIM, 22.02.25)

Hvorfor?

Sjokkfunn i fengsel – innsatt låst inn på sikkerhetscelle i én uke

Sivilombudet mener soningsforholdene ved Bredtveit fengsel er kritiske og livstruende. Nå er justisministeren varslet, og hun svarer med flere strakstiltak.

(NRK, 23.03.23)

Hvorfor?

Barn bør ikke dømmes til forvaring. Dømmes barnet på feil grunnlag, er det katastrofalt.

(Barneombudet, 23.06.22)

Hvorfor?

Det er uholdbart at enkelte lovbrytere kan fortsette med omfattende, plagsomme, lovbrudd uten at noen myndighet griper inn.

Disse personene burde vært ivaretatt av helsevesenet, men det må konstateres at det ikke skjer. Etter det en kan forstå er det ingen utsikter til at dette vil endre seg i overskuelig fremtid. Dessverre er det da ingen annen utvei enn å søke en løsning gjennom strafferettslige virkemidler. En kan ikke lenger vente på at helsevesenet ser seg i stand til å ta dette ansvaret.

(Riksadvokaten, i Prop. 122L (2014-2015), s. 21)

Hvorfor?

Færre døgnplasser i voksenpsykiatrien: – Et dårligere tilbud

Samtidig som stadig flere dømmes til psykisk helsevern, har antallet tilgjengelige døgnplasser i voksenpsykiatrien gått ned.

(VG, 02.10.23)

Hvem har et problem?

Justissektoren

- For mange syke i fengsel
- Hva skal vi gjøre med unge kriminelle?

Barne- og familiedepartementet

- Hva skal vi gjøre med unge kriminelle?

Kommunesektoren

- Vi får for mange tunge oppgaver knyttet til helse, omsorg og samfunnsvern

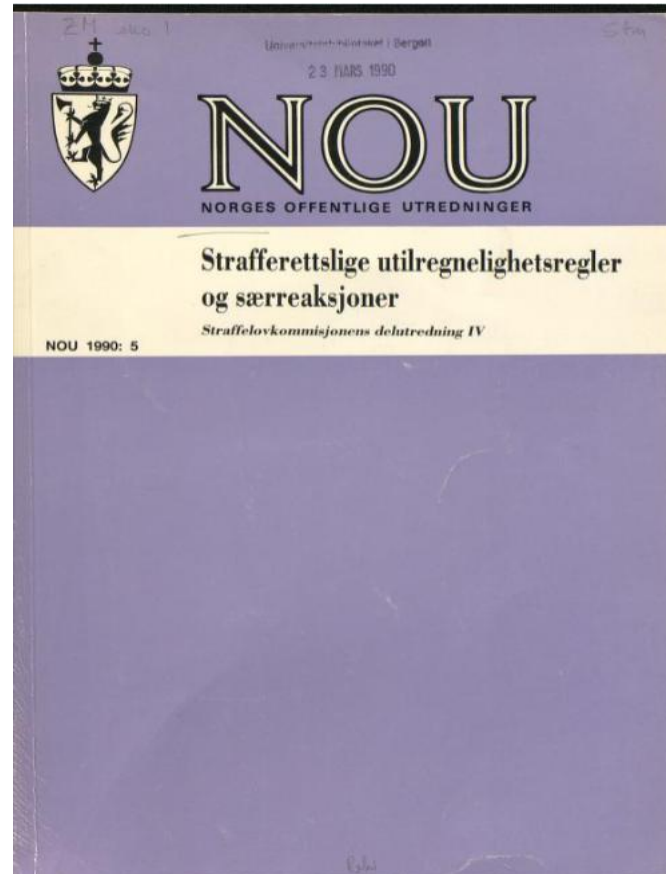
Helsesektoren

- Hvorfor peker alle på oss?

Et nytt problem?

Hvordan finner samfunnet løsninger?

Hvordan finner samfunnet løsninger?

Særreaksjonsutvalget 1990

Georg Fredrik Rieber-Mohn

Leo Eitinger

Randi Rosenqvist

Ole Herman Robak

Inger Marie Sitre

Straffereaksjonsutvalget 2025

Anne Cathrine Frøstrup

Thale Bostad

Lars-Erik Borge

Linda Gröning

Bjørn Gudbjørgsrud

Hanne Hamsund

Anders Henriksen

Øyvind Holst

Ragnhild Johansen

Randi Rosenqvist

Tonje Sandal

Maria Sigurjonsdottir

Arne Toft

Anita Vatland

Leif Magne Viste

Per Wilhelmsen

Takk for oppmerksomheten!

NOU'en overleveres til justisministeren og helseministeren mandag 18. mars